

րինէ նազար դըլտրմագտա տէյիլ իմիշ:

Նազը գ. քի, կէօնտէրէճէյի վարդապետ-
լէք, պիր աղ տիւնեա բօլիթիգասընա աշինա
օլուպ, վէ տիւնեա առամլարընըն սըրասընա
կիրմէք իշին, պէշէր օնար սէնէ մէքթէպ-
լէրտէ թաճսիլի մալիւմաթ իթտիրտէն պաշ-
դա, պիր գաշ սէնէ տախի առամ իշինտէ
նաշայըպ տիւնեա մէտրէսէսի տէրսլէրի ալմա-
յա միւսլմաճարըլար. զիրա տաղըն պաշընտա
մանասթըր քէօշէսինտէ, վէ եախօտ պիր վար-
դապետ օտասընտա, աշճը, ալվաղ, թիւ-
թիւնճիւ, քիլէրճի, սէրայտար, վէքիլսարճ,
վէ սէյիս կիպի պիլիյէն, վէ կիւնտէ գըրդ
սէքիդ տէֆա ծաւայ էմ հայր սաւրէ, այս ինչ
աղա, իշինտէ, զըպաճիւ եկաւ տիմէյէ ալըշմըշ
առամլար վարդապետ օլուրլար իսէ, նէ-
պէքլէյէպիլիլիլ պիլ Օնլարտան. պիլզէ
էօյէ վարդապետլէրտէն ֆայիտէ պէքլէմէք,
սէրլէտէն տէվէ գուշու գուշվէթի պէքլէմէյէ
պէնղըր. վէ իտտաա իտէրէք սէօյլէրիլ քի,
միլլէթիմիղին պու կիւն վէ պու սաաթ շէք-
տիլի ֆէնալըղլարըն եիւղտէ սօգսանընա սէ-
պէպ էօյէ վարդապետլէր տիրլէր. վէ պու
ուսուլտա տէյիշիլմէքտիքճէ, եանի վարդա-
պետլէրտէն ճիսմանի իտարէ գալգամտրգճա,
տէյիլ պիր, հաթթա պին Սահմանագրու-
թիւն տախի օլա, եինէ միլլէթիմիղին լայը-
ղըյա, թարիգի մէտէնիլլէթտէ իլէրուլէմէ-
սի իճթիմալտէն տէյիլտիր:

Սէրգում տօթթումուղ, իզմիտտէ միւշա-
թիլէյճ Սրբազանըն տախի եանընա կիթմիշ
իսէտէ, վիճակը էհալիսինին մէքթէպճէ ի-
լէրու կիթմէսինէ տայիր պիր տուլղու վէ պիր
հէվիլէս կէօրմէտիքտէն պաշդա, եանընտա
իսէ զաղէթա օլարագ, պիր Նըրէակ վէ պիր-
տէ Սէճմուս կէօրմիւշ տիր: Սարագա օ-
գումաղ իմիշ, շիւլէք, բաբասլարը ֆաղ ի-
տէր իմիշ. հալ պու քի վարդապետլէր հէր
զաղլթատան զիյատէ Սարագա օգումաղ
տըրլար. զիրա, Նըրէակտա վէ Սէճմուստա
քէնտի սուրէթլէրինի կէօրէմէյիպ, ֆէգաթ
Սարագատա հիւ տէյիլ իսէ հաթթատա
պիր գաշ տէֆա այնտա կէօրիւնիւր կիպի
կէօրէպիլէճէքլէրի միւսլմէքէպ տիր:

—Պու ճիւմա կիւնիւ իշին, սրբազան Պատ-
րիարք հայր հաղըթլէրի թարաֆընտան,
թէքրարէն Նիգհանուր ժողով տալէթ օլուն-
մուշ, վէ տալէթ թէզքէրէլէրինին աղաա-
ճագ գատար քէտէրամիղ սուրէթտէ եա-
ղըմըշ օլուղու կէօրիւմիւշ իսէտէ, էսէֆ
իտէրիլ քի, շու հիւ կէլմէյէն, վէ էօլիւրտէ
պէյան իթմէյէն, վէ հիւ տէյիլ իսէ իս-
թիֆալարըն օլուն վիւմէյէն միլլէթ իլլէթ-
լէրինէ գարը, աղըգտան աղըղա, «եա կէլի-
նիլ, եա եօխսա իսայինիքտէն վաղ կէշէրէք
իսթիֆանըղ կէօնտէրինիլ» տէնիլմէմիշ տիր:

Պաղը վաթլար, կէրէք զաղէթալարտա,
կէրէք մէքթուպլարտա, վէ կէրէք շիֆա-
շէս սէօյլէյիլէրտէ, զիյատէսիլլէ նէզաքէ-

թէ րիայէթ օլունմասընը արղու իտէրլէր
էօյէ զաթլարըն շու արղուլարը վագաա մէտ-
հէ շայան տըր, լաքին, հէր շէյ պու ալէմտէ
առամընա վէ էհալիսինէ կէօրէ տիր. պիլիմ
էհալիյէ նէզաքէթ իլէ վէ րիւմուղ իլէ լա-
գըրտը անլաթմագ բէք միւշքիլ տիր. նասըլ
քի, թէնպէլ աթլարը մահմուղմուղ վէ սօ-
բասըղ կէօրիւթտիւրմէք, բէք տիւշվարտըր:

—Պունտան պիր պուշուգ մահ գատար
մուգատտէմ, Շուրմու իշին պիր քահանայ
ճեռնագրըն օլուղուն պիլտիրմիշ իտիր:

Սէրգում քահանայ պու բաղար կիւնիւ
իսա քէօյ քիլիսէսինտէ Ս. Պատարագ թագ-
տիս իթմիշ. վէ զիյնէթի րուհանիյէ իլէ,
արթ. տէր Պարգոր հայրըն իսանէսինէ կէօ-
թիլիլիւմիւշ տիր. վէ ումարըղ քի, եագըն
կիւնտէ քէնտի մէմլէքէթիւնէ կիտէրէք, է-
հալիսին մէսէրրէթ վէ թէսէլիսինի մուճիպ
օլաճագ տըր:

—Իլէշէն սէնէ կէօրիւթիւկիւ կիպի, պու
տէֆա տախի, իզմիրին Միքատասիրաց ըն-
կերութիւնուն պիր սէնէլէք իրատ մէսարիֆի
լայիհասը պասմա օլարագ նէշը օլունմուշ
տուր:

Սէրգում հիսապա նազարէն, շու մէտհ-
լէրէ շայան ընկերութիւնա, 230 գատար
ղէվաթ թարաֆընտան իսանէ հիմմէթ օլուն-
մուշ, վէ 28 պին զուրուշ մրգատըր իրատ
վէ մէսարիֆի վուպու պուլմուշ, վէ պիր սէ-
նէտէ 363 իսաթայա պագտըրըլտըգտա, 346
նէֆէրի քէսպի շիֆա իթմիշ, 9 նէֆէրի հա-
լէա քէյֆիլ իմիշ, վէ եալընըղ 8 նէֆէրի
վէֆաթ իթմիշ տիր:

Յուգարա վէ պիլայէկեանը սոյիլ ճիհէթ-
լէ գայըմագ վագաա պիլիլէք պիր ֆաղի-
լէթտիր. լաքին իսաթթէ հալլէրինտէ գայըր-
րարագ, էօլիւմտէն գուրթարմագ տահա զի-
յատէ վէ բէք շօք զիյատէ պիլիլէք պիր
ֆաղիլէթ տիր. իմտի, միւճիտտի օլան վէ ի-
տարէսինէ թայիլի պուլունան, վէ նագտէն
իսանէյէ հիմմէթ իտէն զաթլարըն շու իսայըր-
իսաղըղլարը վէ ֆէտսէրարըղըղլարը հագգըն-
տա իլհարը թէշէքքիւր իլէ պէրապէր, տէ-
վամ իւղը գալմալարըն տախի Միւհասան
իսթիլմա իտէրիլ:

—Իլէշէն հաթթա, Սանիսա վէ սայիր պիր
գաշ մահէլլ հագգընտա իլմիրտէն թարա-
ֆըմըղա պիլտիրիլմիշ օլան մալիւմաթլարը
պիլտիրիլիլ:

Սանիսատա 350 իսանէ շայ պուլունմագ-
տէ օլուպ, պուլարտան 260 իսանէ գատարը
պիր մահէլլտէ, վէ 90 իսանէ գատարը տա-
խի Նօգարը մահէլլ թէսմիլ օլունան մա-
հէլլտէ իգամթ իթմէքտէտիրլէր:

Իքի մահէլլտէ տախի պիրէր քիլիսէ պու-
լունուպ, պիլիլէք մահէլլտէն քիլիսէսի Ս.
Սիօն իսմինէ իհտա օլունմուշտուր, վէ 5 նէ-

ֆէր քահանայ վարար. վէ Նօգարքի մա-
հէլլտէն քիլիսէսի իսէ. Ս. Սուսալորիշ իս-
մինէ թագտիս գըլընմըշտըր, վէ 2 նէֆէր
քահանայ վար տըր:

Ս. Սիօն քիլիսէսի ճէսմաթըր միգտորի
քիֆայէ մէքթէպ արղուսունտա պուլունտուգ-
տան պաշդա, թաղական խորհուրդու տախի
այնի արղուտա պուլունտուգարընտան, միւմ-
քին մէրթէպէ մէքթէպլէրի հագգընտա սայ
ու հիմմէթ իպրաղ իթմէքտէ տիրլէր. վէ
հաթթա ճայնալորութիւն տէրսի վէրսին
իշին, իզմիրտէն արթ. տէր Յակոբ հայր
Պայապանեանը օրայա ճէլպ իթմիշլէրտիր:

Ս. Սիօն քիլիսէսի մէքթէպի իթմիշանընը
աշաղըտա պէյան իտէճէկիմիլտէն, էվիլէլ
Ս. Սուսալորիշ քիլիսէսի մէքթէպի վէ է-
հալիսի պահարըն կէշէլիմ:

Պու քիլիսէսին քահանայարը իքի գար-
տաշըրլար, եանի տէր Ստեփան վէ Տէր
Յակոբ Նանիկեանլար. վէ թաղական խոր-
հուրդլարը իսէ տէօրթ աղատան միւրէթթէպ
տիր շ. եանի Վահագն աղա Պէճօնան,
Վասպար աղա Պօղոսեան, Պօղոս աղա Սա-
րը օլունան, վէ Սահաստուր աղա Սիւրճի-
եան:

Սիլլէթիմիղ քահանայարտան վէ թաղա-
կան խորհուրդլարտան պաշլըճա պիր շէյ
պէքլէմէքտէ տիր, եանի մէքթէպ, մէք-
թէպ, վէ եինէ մէքթէպ. հալ պու քի,
մէրգուման զաթլարըն իշինտէն, եալընըղ
Վասպար աղա Պօղոսեան իւղէրինտէ մէք-
թէպ արղուտա վէ զայրէթի կէօրիւլիւպ,
տիկէրլէրի իսէ, հիւ վաղիֆէ իտինմէյէրէք,
սատէճէ պիր Սաղմուս, պիր Ստակարան, վէ
պիրտէ ճայնալորութիւն թէտրիսինէ գանա-
աթ իլէ, շոճուղլարըն ճէհալէթ տէրեասըն-
տա գալմասընը պիլա ինսաֆ ճայիլ կէօրմէք-
տէ տիրլէր:

Սէրգում մահէլլտէն պիր հալի հէմ մէտ-
հէ շայան վէ հէմտէ: զէմմէ շայան տըր. շէյ-
լէ քի, պիր գաշ սէնէտէն պէրու, գըրդ
էլլի քիշի, Միքատասիրաց ընկերութիւն իս-
միլլէ պիր ուսուլվէթ թէշէլի իտէրէք,
փարա թօրլամագտա, վէ պիլայէկեանա իմ-
տաա վէ իյանէ իթմէքտէ օլուղլարը հալ-
տէ, էօթէտէն, քէզա զըրդ էլլի ալասը օլ-
տուղու թագտիրտէ, Սուսալարաց ընկե-
րութիւն իսմիլ իլէ պաշդա պիր ուսուլվէթ
տահա զուհուրիլլէ, մէքթէպլէրինէ մուա-
վէնէթ իթմէքթիլի նիլլէթ իթմիշլէր տիր:

Պունլարըն իքիսինին տախի վագաա մագ-
սէտիլլէթ օլմաղին մէտհու թէշէքքիւ-
րէ շայան տըր. լաքին Միքատասիրաց ընկե-
րութիւն թարաֆընտան զուհուրա կէլէն հա-
սէս վէ զըտտիլլէթ էսէֆէնկիլ տիր:

Միքատասիրաց ընկերութիւնուն, թագա-
կան խորհուրդուն րուսասթըր իլէ պիր գան-
ճանակ կէզտիրմէքտէ օլուղլարըն, Սուսալա-
սիրաց ընկերութիւն կէօրէրէք, պիր գան-

ձանակ տախի քենտիսի կեղտորմէք իսթէր, վէ (Թաղական խորհուրդտան րուխտաթ Թաւլէպ իտէր . ալամաղ . վէ պաշար քենտու քենտույէ գանձանակը կեղտորմէյէ : Այլքա-տասիրաց Թաղըմը գանձանակը չարըն իչին-տէ կեօրիւր յ թուլթար եհրէ վուրուր, պիր արպէտա տըր գօրար, վէ Թաղական խոր-հուրդտան պաղըլար կեօրիւրէր իսթէ, հեմ էֆքընար պուլունարագ սիւքիւթի իթթիխաղ իտէրէր : Անրատան շու արպէտա ալամէթ քէսպ իթտիկինտէն, պիր իքի Նզմիւրէ միւ-սաֆիր վաթլար, Թարաֆէյնի պարըշարմագ, վէ իքի ֆաղիլէթին տախի իլէրու կիլմէսինէ սեպէպ օլմագ նիյէթիյէ, Թաղական խոր-հուրդա կիտիպ Թէվասուլթ իտէրէր իսթէ, միւքնաֆաթ օլարագ հագարէթտէն պաշգա պիր շէյէ նայիլ օլամաղլար, վէ քէյֆի յի-թի Նզմիւր Թաղական խորհուրդունա պիւտի-րիւրէր :

Իզմիր (Թաղական խորհուրդու Թարաֆըն-տան, իքի ընկերութիւնուն տախի պաղը գաղըպ, ֆէգաթ պիր հաֆթա պիրիսինն, վէ պիր հաֆթա տախի տիկէրինն նեօպէթ ի-լէ գանձանակարըն կեղտորմէլէրինէ տայիր, մեղքիւր Նուսաւորիչ քիլիսէսի Թաղական խորհուրդունա իթթապէն պիր մէքթուպ կի-տէր . հալ պու քի, Թաղական խորհուրդուն իւչ աղալարը, վէ տէր հայրլար նէգաինտէ գապուլէ շայան կեօրինմէտիկինտէն, քիւս-թախճա սեյլէյիլէր իլէ րէտտ օլունուր . հաթթա տէր Ստեփան հայր հիտտէթէնէ-րէք, «պիլիմ մէքթէպլէրիմիլէ մուսվէնէթ, վէ պաշգա տէրս վէ հօճա լաղըմ տէյիլ տիր. Սաղմոս, Լտակարան, վէ ձայնաուրութիւն էլլէրիր, պիլ նէ քերականութիւն իսթէ-րիլ, նէ Թուաքանութիւն, նէ Թիւրքէ, վէ նէտէ րուճա . Սուսմիսիրացըն գանձա-նակը կեղմէյէճէք տիր, վէ պուլար պու աղալարա հէր հալտէ իթթաթ իթմէլի տիր-լէր, զիրա մահէլլէմիլին պիւլիւքլէրի տիրէր, վէլ հասըլ, պիլիմ րէյիմիլտէն տիշարը պիր շէյ օլամաղ" տէյի պաղըլըր :

Կէրէլ մէղքիւր Թաղական խորհուրդ վէ տէր Ստեփան հայր պըպլանմայա շայան տըր լաթին պիլճէ ասըլ Թագսիրաթ Սարլուլիւն-տա տըր, զիրա, Սահմանագրութիւն իգթի-ղաթնճա սէչիլէն ատամլարըն, չըզըրգտան կէմիլ տիր կիպի, անինտէ պաշգա գաֆատա վէ պաշգա արլու վէ նիյէթտէ պիրէր ե-նի ատամլար օլամայըպ, իլա եինէ Էլվէլէի հալլէրինտէ գալաճագլարը շիւքէսիլ իտի . աիմէք տիր քի, օնլարըն ֆէրիլլէրէր քէն-տիլէրէ եէկեան եէկեան պիլտիրիլտիքտէն սօնրա, կիճէ կիւնտիլ տախի իւզէրէրինէ տիգգաթ օլունմալ իտի, եօլսա Սահմանագ-րութիւնուն սուսուլ վէ կիւնէշիլ գալմըլ շէլէք կիպի սօլուպ վէ գուրույաճաղը Թապիի իտի :

Սանիսանըն տիկէր Թաղական խորհուր-

դունուն Թուլտուղու Թարիգ, պիւթիւն պիւ-թիւն Էլվէլէրինէ մուղայիր տիր . զիրա արժ-տէր Յակոբ հայրը ձայնաուրութիւն տէրսի իչին օրայա ճէլպ իթտիքտէն պաշգա, մէտհէ շայան իճրալարա տախի Թէշէպպիւս իթմիլ տիր . վէ պու ճիհէթլէ միւսայիլէյհ տէր հայր Թէշէքքիւրէ շայան տըր :

Տէր Յակոբ հայր եաղընղ տէրս վիւրմէյէ գանաթ իթմէյիլ, իլա սայիր ֆայիտէլի ղայրէթլէրտէ տախի պուլունմուշտուր . շէյ-լէ քի, մէքթէպլէրինն պինասը ղայթթ ֆէ-նա հալտէ օլտուղունտան . Թաղական խոր-հուրդու Թէշէլիլ իլէ Թամիր իթտիրթիր, վէ օրաճա Րուճա լիսան բէք իպթիլաղ օլ-տուղուն կեօրիւպ, ֆէգաթ պըրճա հօճա ալըղը վիթմէյէ մէքթէպին գուտրէթի օլմա-տըղըն տախի պիլտիկինտէն, շու խղսուսուն պիր շարէսինի տիւշիւնմէքտէ իքէն, Րուճ միլ-լէթինտէն ինւանիլէթլէ վէ ԷՏլի սէվապ պիր վաթա Թէսաթիւթ իլէ, օլ արղուսունու պէ-յան իտէր . վէ մէրգում ղաթ տախի, ան-ճագ խայրիսալըգ ճիհէթիլլէ, իւչ սէնէ, վէ լա ագալլ հաֆթատա իւչ քէրիւրէ կիտիպ տէրս վիլմէքլիլ վատ իտէր : Լսէֆ իտէ-րիլ քի էյլէ պիր ղաթն իսմ ու մախլէսի Թարաֆըմըպ պիլտիրիլմէյիլ տիր . պու ճիւմ-լէ պիլ քէնտի Թէշէքքիւրիւմիլի, միլլէթի-միլ Թարաֆընտան իղհար իտէրիլ :

Սիւմայիլէյհ հայր, տահա ղիյատէ մէտհ-ու սէնայա սէլա պիր շէյէ Թէշէպպիւս իթ-միլ, վէ պաշա չըգարլըտըղըն, եանի ապրիլ 13 իւնտէ Թէմէլի վաղ օլունտուղուն կեօր-մէք իգպալինն նայիլ օլմուշ տուր . շէյլէ քի Սանիսատէ պիր միլլէթ խասթախանէսի ին-շա վէ քիւշտընա սէպէպ օլմուշ տուր . քէ-զա էսէֆ իտէրիլ քի, էյլէ պիր էհալիսի ֆաղըր վէ սայըսը աղ օլան մահէլլտէ, խաս-թախանէ փարասը նասըլ Թօրլանպիլիլ, նէ գատար Թօրլանմըլ, նէ գատար սարֆ օլունաճագ, վէ նէ սուրէթ վէ գաչ եա-թագլըգ շէյ օլաճագմըլ, Թարաֆըմըպ պիլ-տիրիլմէյիլ տիր :

Սայիս 7 Թարիլլէ Սանիսատան արտը-ղըմըլ պիր մէքթուպտա, մէքթէպլէրինն իթթիհանը իճրասը պէյան օլունմուշ տուր :

Սէլքիւր իթթիհանտա սէքիլ ալըգ Թահ-սիլ իւզէրինէ սիւալլէր օլունարապ, ալէսսէ-վիլլէ մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ ճէվապ-լար ալընմըլ տուր :

Սէլքիւր մէքթէպտէ 150 նէֆէր շակիր-տան պուլունուպ, 4 սընըֆա Թագսիմ օլուն-մուշ տուր : Իլք սընըֆտան իքի չօճուգ ճար-տասանութիւն, վէ տիկէրէրիւքերականութիւն օգուսագտա օլտուղլարը հալտէ, զուհուրա կէլէն սիւալլէրէ բէք կիւլէլ ճէվապլար վէր-միլլէր իսթէ, օնտան սօնրա կէլէն Թուա-քանութիւն ճէվապլարընտա բէք եայա պու-լունմամըլար տուր . վէ պու իսէ էսէֆէ լա-յըգ տըր, շիւնքի Թուաքանութիւն ճարտա-

տանութիւնտան բէք չօգ ղէյատէ իգթիլաղ տըր . եաղըգ քի հալտէ, ալէսսէվիլլէ չօգ մէք-թէնլէրտէ, ֆարժապլէր եա վագըլ ղայպ իթտիրմէք իչին, վէ եախօտ ալիմիլք սաթ-մագ իչին, պայաղը խալըր ալտաթարագ, կիւ-յա քերականութիւն վէլ, հէր չօճուգ ճար-տասանութիւն օգուսմըլ տըր կիպի, շու ֆա-յիտէսի աղքիթապըն տէրսինն օարֆը Էվաթ իթտիրմէքտէ տիրէր :

Սէլքիւր իլք սընըֆ շակիրտանը էրմէ-նիճէ իմլատա, վէ շարադրութիւնտա խայի-ճէ մէհարէթ իպրալ իթմիլլէր տիր :

Շայոց պատմութիւնունտան պիւթիւն պիւ-թիւն պի խապէր պուլունտուղլարը անլաշըլ-մըլ տըր :

Խսանը Թիւրքիտէ, մէմնուլտէն ղիյա-տէ իլէրուլլէմիլ օլտուղլարը, Նզմիւր Վրիգոր աղա Պալապանեանըն սիւալլէրինն գարըլըգ ալընան ճէվապլարտան ֆարգ օլունմուշ տուր :

Լսէվի մէգպուրտա անճագ պիրինճի սը-նըֆըն իմթիհանընա պագըլապիլտիկինտէն, տիկէր սընըֆլարըն իմթիհանլարը ֆէրտասը կիւնիւնէ գալմըլ, վէ ձայնաուր չօճուգլար պաղա գալալարագ, պիր Թէէսսիրի աղգային երգ օգուսմուշար տըր :

Շու իմթիհանտա 5 նէֆէր քահանալար, վէ խայիլճէ քէսան հաղըր պուլունմուշ տուր :

Իզմիր Տիգրան աղա Վարադաշեան տա-խի, ի էճիլ մասլահաթ օրատա հաղըր պու-լունաուղունտան, Թաղական խորհուրդ Թա-րաֆընտան, Յակոբ աղա Քաթասեան վի-սթասըլա զուհուրա կէլէն իպրամլարա գարըլ կէլէմէյիլ, հաղըրըգսըլ օլարագ, գըս-սա, ֆէգաթ ղայթթ Թէէսիրլի պիր ատենա-լսօսութիւն իտէրէք, շակիրտանը Թէշէլիլ, ղայրէթէշանը Թաթիլիլ, վէ միւտէրիսինի Թէրիլիլ իլլէտիքտէն պաշգա, Սահմանագ-րութիւնուն սէմէրէ վէ մուհասսէնաթը, վէ իթթիֆագ ու մուհասպէթին էլլէմիլ յէթի իւզէրինն տախի պահա իթտիկինտէն, կեցցէ սէտալարըլա իղհարը մէմնունիլլէթ օլուն-մուշ, վէ քէնտի Թարաֆընտան տախի իֆա-յի Թէշէքքիւր իլէ խաթմի մէգալ իլլէմիլ, վէ հէր քէս մէսրուրէն տաղըմըլ տըր :

Սանիսատա էրքէք չօճուղլարընըն շու գատարճըգ իլէրու կիլմիլ օլմասը, վագաա շայանը շիւքրանիլլէթ տիր, լաթին էսէֆ ի-տէրիլ քի, գըղար մէքթէպինն տայիր հիւ պիր շէյ ղիքը օլունմամըլ տըր . տիմէք տիր քի, օլ նիլմէթտէն մահրում պուլունմագտա տըրլար :

Սէ էսէֆ իտէրիլ քի, Սանիսատա, խասսէթէն փարա վիրէրէք, վէ մէրագ ի-տէրէք Սարապա օգույան պուլունմատըղըն-տան, գըղլարըն օգուլտուրուլմասը հագ-գընտա զուհուրա կէլմիլ օլան նասիհաթլա-րըմըլտան, պիլխապէր գալմըլար տըր :

— Իզմիր վիճակընտա վագըր Վուշ — տատ —

ար նամ գաղապարտ, միլիթ թարափընտան հարկմեթ մեքիսինե ազա թայեին օրունան շախսըն ալեյհնտե բեք չօգ հարեքեթի նախեմվարե նազլ օրունմագա, վե էջլե պիր մեմուրիյեթտե պուլունմասը, միլեթին ատեմի նամուսունու մուճիպ պուլունմագտա իտուկի սեօյլենմեքտե տիր: Իմտի ումարող քի, Իզմիրին զարեթեշ թաղական խորհուրդու թարափընտան շու խուսուսա տիգգաթ օլունարագ, թեպտիլինե հիմմեթ օլունուր:

Եւ մալեմամթը պիղե վերեն զամ, նե գատար Էայ պուլունտուղուն, վե մեքթեպլերի վե սայիր միլեթե հալեթինին նե հալտե օլտուղուն տախի պիլտիլմիշ օլտա իտի, մեմուր օլունտուգ:

— Բեղալիք Իզմիր վիճակընտա վազը Լօտեմիշ նամ մահեյլտե նե գատար Էայ վարար պիլտիլ, լաթին իւշ նեթեր քահանա սը պուլունտուղուն, վե պիրիսի ալիլ վիճուտ օլտուղուն հալտե, տեք Լեքահալ հայր իսե, քիլիսեյին լիմեն վե բօրթուգալ աղաճարընը սաթմագտա, վե թաղական խորհուրդալընը չարչտա պաղարտա ֆասլ իթմեքտե իմիշ: չինքի, իշլեթ իշիպ իշիպ սեղանա չօգմասընը, վե մատաղ եւտիքտե սօնրա Լեւրաբերում իթմեյին, վե հայկաբան վարժապետե, «սենին գաֆանը գըրարըմ, սեն պենիմ հիւքմիւմին ալընտաւըն, պեն սենին կիպի չօլարընը ալընտըմ, պենիսե ալընտըմ» տիմեյին, վե թաղական խորհուրդալ խապեր վիթմեքտիլին կիտիպ վասիյեթ թագրիթի ալմասընը, վե պունլարա եմալ էֆալ ու հարաքեամը նապեճասընը եիւղիւնե վուրարագ, իսլահ օլմասընը թեկսիլհիթմեքտե իմիշ:

Թապալաթիլե Իզմիր թաղական խորհուրդու վե քարոզիչի, պու խուսուսա տախի տիգգաթ, վե իճապը իճրասընա, վաճիպեյի զիմմեթի իգթիլասընճա հիմմեթ իտեճեք տիր:

— Թուլչատա բեք աղ Էայ սեքենե պուլունուպ, վե միլեթե զայրեթեթիլե հէր քեթին հիւսնի թեվեճեհեհին տալեթ իթմիշ, վե թաղական խորհուրդունա աղաին թիլապ օլունմուշ օլուն Կիրտիլ աղա Տեյիրմեճան, 53 իաշընտա օլտուղուն հալտե, մուախսերեն օլ թարափտա զուհուրա կէլեն թիլթօ իլեթինաւեն վեֆաթ իտերեք, ճիւմիշնին հիւսնու քեթեթինի մուճիպ օլունտուր:

Կիւֆայիլեյ զամըն, շու մահուտ Բեթաթմեճե ճենագեթի մատտեթինտե զպրեթիմիլիսեթին կեթմիւշ, վե զամեն իյի իսմինի իշիթմիշ օլտուղունուղուն, իզհարը եսեֆ իտենլերե, պիղ տախի հիսսետար օլունուր:

— Սահմանագրութիւն տարեգարձը իւղերինե ալան պահարմը, եերիմիլ միւսաատե իթմտիլինտե, պու կիւն տախի կերի գալմը տըր, ֆեգաթ բենճեմպիլ հիւսնու հէր հալտե նեշր իտերիլ:

Սահմանագրութիւնուն իճրասը վաղաա մեմուր օլաճագ պիր հալտե տեյիլ տիր: հալպու քի, գապահաթ Սահմանագրութիւնտա օլմայր, իլա շիմալե գատար իճրասընա մեմուր ինթիլապ օլունան զամընտա օլունուր:

տուղունտան «վե հէր չեյիւ եվլեթինտե աճեթիլեք չեքիլեճեյի թապիի օլտուղունա պիւնաւեն, շու խուսուստա տախի եհալի աճեթիլեք չեքմիշ, գուրա վերեճեյի ատամլարըլալըղըլա սեչեպիլմեյի հէնուղ եւնի էօլրենմեքտե պուլունտուղունտան, հէր հալտե օլ պապտե քեթպի մեհարեթ օլունարագ, իլերուտե Սահմանագրութիւնուն տախի լալըղըլա իճրայե պաշայաճաղը իւմտի գալիսիլե, հէր եերտե վե հէր քեա թարափընտան, Սահմանագրութիւն զիլերինե տարեգարձ զիլենթի իճրա օլունուպ, աղու վե զայրեթ մեշալեթիլ, տայիմա իւնար հալտե հըթղ օլունմալը տըր:

ՎԱՐՍԱԳԱՅԻ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԷ

Իլթօպաճա էն միւհիմ հալատիս, Գրանտա իմեթաթօրու հաղըթլերինին աւմալաւտեթի օլուն, վե Իթալեա գրալը հաղըթլերինին տամատը օլուն, վե զիլատեթիլե էֆքեթար սերպեթիլե իլե մեթուֆ պուլունտան բրենս, Լաթօլե ճենագեթինին, կիւճեներեք մեթիլի խասը պիլեթալ րեյիսի սանիլիլինտեն, վե 1857 սենեթինտե ֆարիստե քիւշատ օլունաճագ սերկիի ումուլի գալիսիլուն րեյիսիլիլինտեն իսթիլիլ իթմեթիլիլ: չինքի, պեյլե պիր պօղուգուղուն, Գրանտըլ միլեթինին թապիլթընա, վե իմեթաթօր հաղըթլերինին պաղը էթվար ու հարեթթլերինե նաղարեն, պենլե էհալի թարաֆկիրիլե ալմեշի ալեվլեներեք, պիր ուլղունտուղունա նեթիլե վերմեթի, իճթիմալին խարիճինտե տեյիլ տիր:

Բրենսի միւշարիլեյ ճենագեթինին շու տարիլընընա սեպեպ, պու տեֆա Գրանտանըն րեմիլ զալեթասը օլուն Սօնիթեթօրտե, իմեթաթօր հաղըթլերի թարափընտան տերճ իթմտիլե պիր գըթա մեքթուպտա, բրենսի միւշարիլեյին, մուախսերեն քենտի վսթանլարը օլուն Գօրսիպա ատասընտա վաղը Լեթասիլ շեհրինտե, պիլիլե Գօնարարթլինին թուճտան տեթմե սուրեթիլին զիլ: նեթի աղիմե իլե պիր մեյտան եերինե վաղ օլունմասը, վե քենտիլինին տախի օլ խուսուսա մեթմուր պուլունմասը միւնաւեթթիլեյլե, իրատ իթմիլի պիր նուլթագա գարըն սեթլենիլիլ ֆալ օլունմուշտուր: տիմեք տիր քի, մեղքիլը նուլթագուն պաղը եերլերի իմեթաթօր հաղըթլերինին էֆքեթարընա թուգունտա օլուն: զիրա, մեղքիլը մեքթուպունտա, իմեթաթօր հաղըթլերի, «օլ նուլթագա էյլե ճիւմիլեթ վարտըլ քի, տիւլեմենլերիմիլ քենտիլերե պիր վեթիլե վե նա սերրիլեթ իթմիլիլալ իտեպիլիլլեր: վե, պիրինճի Լաթօլե կերեք ֆալիլտալ, վե կերեք իտարեյի հիւքիլմեթի հաղգրնտա, մուալմեթիլ շեթիտեյի իլթիլալ իլեթմիշ իտի, իմտի պեն տախի, անըն թարիլինի թուլմագտալըմ» տեմիշտիր:

Կարտիլեա, 20 Կայիս

Իթեք իթե հալտե օլուն, ֆիլաթը կիթեթմեքտե տիր:

— Բաճալը հաղգրնտա իյի հալատիլեթ ալունմագտա օլտուղունտան, բիլալա ուլանմալա պալլամըլ տըր:

Գըլլըր մալի, Ամերիկա թօհումունտան օլունար 130 ֆ, 135 ֆ. գատար սաթըլըլ տըր:

Գըլլըրըն սայիր մալլերի, մեղատա 112 ֆ. տան 120 ֆ. գատար:

Սեյանիլը մալի, Ամերիկա թօհումունտան 107 50 ֆ. տան 135 ֆ. գատար:

Սեյանիլը մալի եերլի գարըլըլ 110 ֆ. տան 115 ֆ. գատար:
Սեյանիլը մալի, մեղատա 92 50 ֆ. գատար:
Գըրգաղաճ մալի 95 ֆ. 105 ֆ. գատար:
Նապլուս մալի 115 ֆրանգա:
Թեքսուս մալի 90 ֆրանգա 105 ֆ. գատար:
Իտիլիլ մալի, մեղատա 70 50 ֆ. տան 73 ֆ. գատար:
Չանաղ գալե մալի, մեղատա 107 ֆ, 108 ֆ. գատար:
Բիթեա մալի 127 50 ֆրանգա:
Թարապոն մալի 81 25 տեն 90 ա գատար:

— Էարաղը, սաթըլը էօգ տուր, չինքի ֆիլաթէիլեք տիր, ֆեգաթ Ամերիկանըն միւնալեհապիլլերինե, իսթեթիլլեյ պաշայաճաղը մեմուրալն տիր:

() Եմանը լիրասը 100 զուրուշ հիսապը իլե, իլթիմատե շայան սուրեթտե Իսթանպուլ սաթըլըլ:

ԷՄԹԱՆՑԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ			
	դրշ փր	դրշ փր	դրշ փր
Մահմեդիլե	150		
Աֆիս րրիմ	200		
Մաղը սիլահ	23		
Նապլուս	15	15	20
Երաղը Անաթօլու քիլիլ	7	20	
Ճեհրի րրիմաթըլը Էօգ	17		
Քիլթը րրիմ Էարաղ	10		
Մատա րամուգ Էրինճի	21	22	
Բամպուգ պիրինճի Կեյլե չեպլա	11	20	
Իսթաթուլ	11	20	
Սեթ Բուսիլա չեպլա	10		
Գեթաճեա չեպլա	10		
Թիլթիլ Կան	12		
Ինգարե րրիմ իլենմիշ	23		
Անիսա Անատօլու	35	36	
Բուլմիլ	2	30	
Սաղըլ	3	30	
Սաղըլ	7	30	
Սաղըլ	25	20	
Սաղըլ	16		
Սաղըլ	7		
Քեչի տերիլի թիլիլ	10	20	
Վոլուն տերիլի րրիմ չիմտի սա	6	30	
Էրինճի թըլը Էօգ	5	20	
Գիրինճի զօղա, գուրու, օղապը	105	110	
Էրինճի	90	95	
Ֆիլաթ իւր պիրինճի			
Տեմրտալ			
Կիւրճի իրեյի Օլքա			
Գարապաղ			
Նախիլ			
Թալան	24	26	
Պուղտալ, տուր, րուլեյի քիլեթի	18	19	
Գըլըլա	20	19	
Բուլմիլ	18	22	
Իսթալիլ	21	20	
Արիա Իպրաիլ	8	20	9
Բուլմիլ			
Գօղորոգ	14		
Եալ զօղա			

ԷՄԹԱՆՑԸ ԷՃՆԷՊԻՑԷ			
	դրշ փր	դրշ փր	դրշ փր
Գահվե Լինճի	100	օղապը	1050
Չիլճի			1000
Յիւնիլ			950
Թօղ շեքեր ֆրանսըլ	44	օղապը	238
Շեքեր Զօլանտա			240
Գալալ			690
Շեքեր պիր Օ			200
Շեքեր կրի Օ			35
Մօր պաղաճ			32
Չաճը գըլըլ			55
Շաղ Ինկիլըլ			5
Կեթ թալը	1	օղապը	5
Չիլիլ			115
Գըլըլըլ շարապիլ			60
Քիլեթիլ			58
Պիլեթ			6
Նըլապըլ			6
Թեկեթ խալմարալ		չիլթե	310
Բօմ Ինկիլըլ		կալըն	11
Եմերիլ			9